

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

VERSLAG (BRUGEL-VERSLAG-20250624-I30)

betreffende de wijzigingen aangebracht aan het technisch
reglement elektriciteit

Opgesteld op basis van artikel 30bis, § 5, van de
elektriciteitsordonnantie

24/06/2025

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	4
2	Context en methodologie.....	5
3	Inhoud van de in 2023 aangebrachte wijzigingen.....	6
4	In 2024 aangebrachte wijzigingen.....	9
4.1	Opslag.....	10
4.2	Regels van de MIG die een weerslag hebben op de klant.....	11
4.3	Conformiteit van de bepalingen van het TR ten aanzien van Richtlijn 2023/2413.....	12
4.4	Integratie en definitie van de verschillende concepten in verband met het vermogen.....	13
4.5	De bepalingen rond de tractienetten voor het spoor en de stationsnetten	15
4.6	Fotovoltaïsche panelen en hun impact op het net.....	16
5	Vooruitzichten.....	17
6	Conclusies.....	18

Lijst van de illustraties

Figure 1 : Opslagactiviteiten	11
Figure 2 : Onderdelen van de aansluiting die aangepast kunnen worden.....	14

Woordenlijst:

DNG (Distributienetgebruiker): Elke natuurlijke persoon of rechtspersoon van wie de installaties aangesloten zijn op het gewestelijk transmissienet of op het distributienet, rechtstreeks of onrechtstreeks via een privénet, en die de mogelijkheid heeft om elektriciteit af te nemen van het net of in het net te injecteren.

TR (Technisch reglement): reglement ter organisatie van de relaties tussen de netbeheerder, de toegangshouders tot het net, de netgebruikers en andere netbeheerders; het bevat de technische en administratieve voorschriften om de goede werking van het net, zijn aansluitingen en de toegang tot het net te garanderen.

DNB (Distributienetbeheerder): intercommunale die het eigendomsrecht of gebruiksrecht bezit van de distributienetten op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, aangewezen door de Brusselse regering. Hij is verantwoordelijk voor de uitbating, het onderhoud en de ontwikkeling van het distributienet, met inbegrip van de aansluitingen op andere netten, met de bedoeling de regelmaat en de kwaliteit van de energievoorziening te verzekeren in aanvaardbare economische voorwaarden, met inachtneming van het respect voor het milieu, voor energie-efficiëntie en een rationeel beheer van het openbaar wegennet. In het Brussels Gewest is Sibelga de DNB.

MIG (Message Implementation Guide): de handleiding die de regels, de procedures en het communicatieprotocol beschrijft die worden gevolgd voor de uitwisseling, tussen de distributienetbeheerder en de leveranciers, van de technische en commerciële informatie met betrekking tot de toegangspunten.

GO (Garantie van oorsprong): elektronisch document dat dient om aan de eindafnemer het bewijs te leveren van het feit dat een bepaald deel of een bepaalde hoeveelheid energie met hernieuwbare energiebronnen werd geproduceerd.

GPI (Gedecentraliseerde productie-installatie): Installatie voor de productie van elektriciteit in de nabijheid van de plaatsen van verbruik, niet in een grote centrale voor elektriciteitsproductie.

NFS (Network flexibility study): procedure waarmee de DNB de toegang tot de flexibiliteitsdiensten kan beperken.

FEPEG (Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven): federaties van de Belgische bedrijven die actief zijn in het domein van de productie, levering en verhandeling van elektriciteit of gas. Ook de laboratoria van de elektriciteits- en de gassector maken deel uit van de leden.

SYNERGRID: federatie van de Belgische beheerders van het gas- en elektriciteitsnet.

Toegangshouder: leverancier die een toegangscontract heeft gesloten met de DNB.

AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties): reglement dat de regels vaststelt waaraan elektrische installaties moeten voldoen. Het omvat drie boeken: boek 1 betreffende de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, boek 2 betreffende de elektrische installaties op hoogspanning en boek 3 betreffende de installaties voor transmissie en distributie van elektriciteit.

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die in artikel 30bis, § 5 bepaalt wat volgt:

"Brugel maakt elk jaar ten laatste op 1 september de jaarverslagen zoals bedoeld in § 2, 9°, over aan het Parlement en legt ze voor. Een keer per jaar legt Brugel aan het Parlement de belangrijkste gebeurtenissen van het afgelopen jaar voor, alsook de inzet van zijn beslissingen en de samenhang van deze beslissingen met het beleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op het gebied van energie, water en mobiliteit. Indien in de loop van het jaar waarop het verslag betrekking heeft wijzigingen zijn aangebracht in het technisch reglement, geeft Brugel een gedetailleerde toelichting over deze wijzigingen en de redenen daarvoor."

Dit rapport heeft als doel de wijzigingen voor te stellen die in 2023 en 2024 werden aangebracht aan het technisch reglement elektriciteit (hierna "TR elektriciteit").

2 Context en methodologie

In 2021 hebben BRUGEL en Sibelga een lang proces van samenwerking opgezet met als doel het technisch reglement te herzien.

Het technisch reglement is de regelgevende tekst met betrekking tot de organisatie van het distributienet. Het bevat de technische en administratieve voorschriften die toelaten de goede werking van het net, de aansluitingen en de toegang ertoe te waarborgen. Het is bestemd voor alle actoren die actief of aangesloten zijn op het distributienet (DNB, leveranciers, DNG, producenten enz.), wanneer ze in interactie treden met dit net; het regelt hun relaties om de inachtneming van de technische normen en veiligheidsnormen te garanderen en de goede werking van het net mogelijk te maken.

De laatste grote hervorming van het technisch reglement dateerde al van 2011, terwijl er in 2018 ook wel kleinere wijzigingen werden aangebracht.

Deze hervorming was het resultaat van onder meer de noodzaak om overeenstemming te bereiken met de Europese regelgeving, de energietransitie te waarborgen, de juridische inconsistenties te verhelpen, de juridische lacunes te dichten, en regels aan te nemen die gelijke tred houden met de marktontwikkelingen.

Gedurende het hele proces hebben Sibelga en BRUGEL overleg georganiseerd met de actoren om de geplande updates van het technisch reglement te delen, onder meer met betrekking tot de consumentenbescherming. Sibelga heeft overleg georganiseerd met de actoren om de updates van het technisch reglement te delen, onder meer met betrekking tot de consumentenbescherming.

Volgend op dit werk diende Sibelga in oktober 2024 een officieel voorstel tot wijziging van het technisch reglement elektriciteit in bij BRUGEL, met het oog op de goedkeuring ervan, conform de elektriciteitsordonnantie.

Op 22 oktober 2024 publiceerde BRUGEL het voorstel van Sibelga tot wijziging van het technisch reglement van de elektriciteitsnetten op zijn website voor openbare raadpleging. Zowel de marktspelers als het publiek werden uitgenodigd om hun opmerkingen via e-mail toe te sturen. De raadpleging werd bekendgemaakt via (i) een nieuwsbericht op de website van BRUGEL, (ii) een newsletter en (iii) een publicatie op het professionele netwerk LinkedIn. Deze openbare raadpleging eindigde op 22 november 2024. Daarnaast werd het voorstel van technisch reglement op 8 november 2024 voorgelegd aan de Raad van Gebruikers van elektriciteit en gas.

Na de openbare raadpleging heeft BRUGEL een raadplegingsverslag opgesteld ([verslag 127](#)) dat op 10 december 2024 naar de DNB werd gestuurd. Deze documenten zijn terug te vinden op de website van BRUGEL. Aan Sibelga werd ook gevraagd een gewijzigd voorstel van TR in te dienen op basis van het raadplegingsverslag. Sibelga heeft gevolg gegeven aan dit verzoek en het gewijzigde voorstel van TR werd ingediend op 12 december 2024.

Hoewel het om een ingrijpende hervorming gaat, had BRUGEL zich ertoe verbonden, in overleg met de DNB, om de evolutie van het technisch reglement op te nemen in een flexibele dynamiek met specifieke jaarlijkse wijzigingen.

3 Inhoud van de in 2023 aangebrachte wijzigingen

Deze versie van het TR elektriciteit was een belangrijke stap voorwaarts voor de energiesector en voor een betere bescherming van de DNG's.

Ze beantwoordde ook aan de door BRUGEL vastgestelde richtsnoeren met meer bepaald:

- De integratie van de nieuwe concepten die toelaten de energietransitie evenals de nieuwe diensten te ondersteunen;
- De versterking van de regulering van de opdrachten van de DNB in het beheer van de gegevens maar ook in de maatregelen met het oog op de smartisation van het net;
- De verduidelijking van de rollen en de verantwoordelijkheden van de DNB, de DNG en de marktspelers.

Het technisch reglement wordt gestructureerd per code, in functie van de hoofdopdrachten van Sibelga. De wijzigingen die werden doorgevoerd als gevolg van deze werkzaamheden, die plaatsvonden van 2021 tot 2023, hadden betrekking op al deze codes en hebben meer bepaald de hierna beschreven belangrijke vorderingen en verbeteringen mogelijk gemaakt:

- 1° de implementatie van meerdere dienstverleningspunten (toegangscode);
- 2° de duidelijke aansluitingsregels en bindende termijnen (aansluitingscode);
- 3° de restrictievere regels voor de DNB voor het beheer van het toegangsregister (toegangscode);
- 4° de resultaatsverplichting om tegen 1 januari 2026 de slimme meters vanop afstand te onderbreken (toegangscode);
- 5° de introductie van globale doelstellingen voor communicatie van meetgegevens, met een versterking van de verantwoordelijkheid van Sibelga voor de opmetingen, de verwerking en het toesturen van de verbruiksgegevens (meet- en berekeningscode);
- 6° de verbetering van de regels voor het ramen en corrigeren van de gegevens (meet- en berekeningscode);
- 7° de bepalingen betreffende het Smart Grid met als doel Sibelga ertoe te bewegen een *future proof* visie uit te werken wat betreft het netbeheer (planning- en exploitatiecode);
- 8° de verplichting om de technische criteria voor het beperken van de flexibiliteit tegen 1 januari 2026 te definiëren (planning- en exploitatiecode);
- 9° de belangrijke verbeteringen die werden aangebracht met betrekking tot het niet-gemeten verbruik en het verbruik zonder contract (algemene bepalingen).

Eens deze globale visie is vastgesteld, wenst BRUGEL aan te dringen op het bijzondere thema van de slimme meters, het gebruik ervan en het beheer van de gegevens van die slimme meters.

Het Parlement heeft een duidelijk rechtskader vastgesteld dat is opgenomen in meerdere gas- en elektriciteitsordonnanties en dat voorwaarden en nadere regels vaststelt voor de uitrol van de slimme meters. Dit kader bevat meer bepaald wat volgt:

- de verplichting tot installatie in bepaalde gevallen (vervanging, renovatie, nieuwbouw);
- de rechten van de gebruikers (voorafgaande kennisgeving, toestemming met kennis van zaken, keuze van de functionaliteiten).

Overeenkomstig zijn opdracht van regulator heeft BRUGEL, na nauw te hebben samengewerkt met SIBELGA en alle actoren, een technisch reglement goedgekeurd dat de intenties van de wetgever in verband met de slimme meter omzet in een duidelijk operationeel kader. In het bijzonder:

- Met als doel de rechten van de consument te beschermen en tegelijk de veiligheid van het net te beschermen en een kader te bieden voor de prestaties van de DNB, werden de volgende reglementaire bepalingen vastgesteld:
 - Er werden aan SIBELGA technische beperkingen opgelegd om een volledige dimensie te integreren voor de uitrol van de slimme meters (vervanging van de meter maar ook de bijkomstige werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de vervanging);
 - Er is een procedure van plaatsing van de slimme meter vastgesteld met precieze termijnen en van tevoren vastgestelde voorafgaande fasen;
 - Een sterke verplichting van de DNB om de klant te sensibiliseren en te informeren binnen redelijke termijnen voorafgaand aan de plaatsing van de meter;
 - Bindende termijnen voor de DNB om gevolg te geven aan de verschillende verzoeken tot plaatsing van de meter;
 - De verplichting voor de gebruiker om nieuwe gebruiken (FV, opslag, elektrische voertuigen) te melden aan SIBELGA opdat deze laatste slimme meters zou installeren.

Dit arsenaal van bepalingen werd verder aangevuld met niet-periodieke tarieven om het voor de DNB mogelijk te maken enerzijds de gebruikers ertoe te bewegen aangifte te doen van hun gebruik en een slimme meter te installeren en anderzijds de door de DNB gemaakte kosten te recupereren om niet-aangegeven gevallen te regulariseren.

- Met als doel het voor de klanten mogelijk te maken voordeel te halen uit de slimme meters:
 - Er werd een kader vastgesteld voor de implementatie van de functionaliteiten van de slimme meters, meer bepaald door middel van verplichtingen voor SIBELGA om opmetingen of handelingen op afstand te verrichten;
- Het technisch reglement heeft ook de verschillende regels voor meting van de slimme meters gedefinieerd. Zo kan een klant bij wie een slimme meter is geïnstalleerd (behoudens uitzonderingen) ervoor kiezen dat zijn gegevens ofwel op jaarbasis (R0), op maandelijkse basis (R1) of dagelijks in de vorm van verbruiksprofiel (R3) aan de leveranciers worden verstrekt. Met als doel de rol van SIBELGA als beheerder van deze gegevens te verduidelijken:
 - De verplichtingen wat betreft verzameling en verwerking van de gegevens werden versterkt;
 - Meer verantwoordelijkheden als marktfacilitator in het kader van de communicatie van deze gegevens aan de markt.

Dit reglement creëert een evenwichtig en voorzienbaar operationeel en technisch kader:

- voor **Sibelga** om haar systemen te dimensioneren, de gebruikers te informeren en te mobiliseren, en de kwaliteit van de gegevens te garanderen;
- voor de **consumenten** om beslissingen te nemen met kennis van zaken en om bewust te worden gemaakt van de uitdagingen;

voor de **marktspelers** om te beschikken over betrouwbare en vergelijkbare gegevens ter bevordering van innovatie, dynamische tarifiering en het netbeheer.

Het voorstel van Sibelga, dat in oktober werd toegestuurd, werd in februari 2024 goedgekeurd door BRUGEL¹.

¹ Beslissing 259 houdende goedkeuring van het officiële voorstel tot wijziging van het technisch reglement (TR) elektriciteit, ingediend door de distributienetbeheerder (DNB) Sibelga.

4 In 2024 aangebrachte wijzigingen

De werkhema's met het oog op de volgende herziening werden al vastgesteld in de beslissing van februari 2024 tot goedkeuring van het voorstel van Sibelga. Deze thema's hadden betrekking op de volgende 5 prioritaire thema's aan dewelke in de loop van 2024 nog een zesde thema werd toegevoegd als gevolg van de interpellatie van Sibelga met betrekking tot problemen in verband met de spanning op haar net:

- 1) De opslag, meer bepaald de opslag in het kader van energiedeling;
- 2) De bepalingen van de MIG die een weerslag hebben op de netgebruikers;
- 3) Controle van de overeenstemming van de bepalingen van het TR elektriciteit met Richtlijn 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn 2018/2001;
- 4) Integratie en definitie van de verschillende concepten in verband met het vermogen;
- 5) De bepalingen rond de tractienetten voor het spoor en de stationsnetten;
- 6) Fotovoltaïsche panelen en hun impact op het net.

Deze thema's werden in eerste instantie geanalyseerd door BRUGEL. Het resultaat van die analyse werd gedeeld met Sibelga en in een volgende fase vond er bipartiet overleg plaats tussen de regulator en Sibelga.

Vervolgens werd er naargelang de behandelde thema's ruimer overleg georganiseerd: het thema 'MIG' werd besproken met FEBEG en de verenigingen die de belangen van de consumenten behartigen, het thema 'nettractie' maakte het voorwerp uit van overleg met de MIVB terwijl het thema 'Europees recht' werd voorgesteld aan Leefmilieu Brussel.

Tot slot heeft Sibelga de gewijzigde bepalingen van het TR elektriciteit neergeschreven, behalve voor het thema 'MIG' waarvoor de wijzigingen werden geredigeerd door de regulator.

Van 22 oktober tot 22 november 2024 organiseerde BRUGEL een openbare raadpleging over het voorstel van TR, om de meningen te verzamelen van de betrokken administraties, de werkelijke of potentiële gebruikers van het net, en de Raad van Gebruikers. BRUGEL heeft dit voorstel ter informatie ter kennis gebracht van de Regering.

Na de openbare raadpleging heeft BRUGEL een raadplegingsverslag opgesteld ([verslag 127](#)) dat op 10 december 2024 naar de DNB werd gestuurd. Deze documenten zijn terug te vinden op de website van BRUGEL. Aan Sibelga werd ook gevraagd een gewijzigd voorstel van TR in te dienen op basis van het raadplegingsverslag. Sibelga heeft gevolg gegeven aan dit verzoek en het gewijzigde voorstel van TR werd ingediend op 12 december 2024.

Op 18 december 2024 keurde BRUGEL in [zijn beslissing 305](#) het officiële voorstel goed tot wijziging van het technisch reglement elektriciteit, ingediend door de distributienetbeheerder Sibelga op 17 oktober 2024 en aangevuld op 12 december 2024.

De verschillende thema's en de ter gelegenheid van deze herziening doorgevoerde wijzigingen worden nader beschreven in de volgende punten.

4.1 Opslag

Op basis van het Europese rechtskader en de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd door de ordonnantie van 17 maart 2022 is gebleken dat er nood was aan bepalingen betreffende de uitrol en het gebruik van de opslageenheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De aan het TR aangebrachte wijzigingen hebben in eerste instantie betrekking op de stationaire opslag en de teruggave van energie in de vorm van elektriciteit. Deze handelwijze heeft als doel een evenwichtige en progressieve benadering te garanderen wat betreft de regelgeving voor energieopslag, rekening gehouden met de technologische vooruitgang en de marktbehoeften.

De aangebrachte wijzigingen hebben betrekking op de integratie van algemene bepalingen betreffende de opslag en van bepalingen betreffende de vereisten in verband met de aansluiting van een opslageenheid, meer bepaald verplichtingen voor de DNG.

De volgende principes vloeien voort uit het Europese en het Brusselse recht in verband met de opslag:

- De opslageenheid bij de klanten mag worden gebruikt om de volgende activiteiten uit te voeren:
 - 1) *het eigen verbruik moduleren* in functie van de prijssignalen (enkel dynamische tarieven voor de afnames);
 - 2) *de zelf geproduceerde elektriciteit opslaan* om het eigen verbruik te optimaliseren, deze zelf geproduceerde elektriciteit delen of doen afkopen door een leverancier;
 - 3) *deelnemen aan een flexibiliteits-/aggregatiedienst* bij netoperatoren of in de markt via leveranciers van flexibiliteitsdiensten of aggregatoren.
- Deze activiteiten kunnen *simultaan* worden uitgeoefend, maar het is voor de DNB technisch gezien niet mogelijk om de verschillende stromen duidelijk van elkaar te onderscheiden teneinde de verschillende activiteiten afzonderlijk te kunnen valoriseren en de traceerbaarheid van het groene elektron voor toekenning van de GO te garanderen.

Uit deze principes vloeit voort dat de DNG steeds binnen een contractueel en reglementair kader moet interageren met het net. Bijgevolg werden meerdere elementen ingevoegd om deze principes om te zetten in het TR:

- De opslageenheid mag niet simultaan worden gebruikt om deel te nemen aan verschillende activiteiten zolang de DNB geen technologische oplossingen heeft geïdentificeerd om de verschillende stromen afzonderlijk te boeken;
- De DNG die een opslageenheid installeert, moet de DNB daarvan op de hoogte brengen;
- De DNB moet transparant zijn wat betreft de evolutie van het aantal opslageenheden, door de gegevens te publiceren en verslag uit te brengen bij BRUGEL.

Concreet bestrijken de mogelijke opslagactiviteiten 3 scenario's die de wettelijke vereisten en de technische beperkingen van Sibelga omzetten, i.e. respectievelijk de verplichting dat de valorisatie van de injectie en de energiedeling betrekking hebben op groene stroom, en anderzijds de onmogelijkheid voor de DNB om de verschillende stromen te identificeren (afkomstig van het net of van zelfproductie):

- I° Een niet-actieve eindafnemer met een opslageenheid die beschikt over een leveringscontract met dynamisch tarief die elektriciteit afneemt van het net en de afgenomen elektriciteit opslaat.

Hij gebruikt de opgeslagen elektriciteit om het eigen verbruik af te vlakken maar mag geen elektriciteit in het net injecteren.

- 2° Een actieve eindafnemer met een opslageenheid en gedecentraliseerde productie. Hij slaat enkel elektriciteit op die hij zelf produceert, maar mag geen elektriciteit afnemen van het net om die op te slaan. Hij mag elektriciteit in het net injecteren met het oog op deling alsook met het oog op de afkoop van zijn elektriciteit door een leverancier.
- 3° Een actieve eindafnemer met een opslageenheid en gedecentraliseerde productie die flexibiliteits-/aggregatiediensten aanbiedt. Hij mag zowel elektriciteit afnemen van het net om die op te slaan en mag tegelijk de elektriciteit opslaan die hij zelf produceert. Hij mag elektriciteit injecteren in het net om deel te nemen aan flexibiliteits-/aggregatiediensten maar mag geen elektriciteit injecteren met het oog op deling en/of de afkoop van zijn elektriciteit door een leverancier.

Casuïstische samenvatting

Figuur 1: Opslagactiviteiten

4.2 Regels van de MIG die een weerslag hebben op de klant

Er werden meerdere bepalingen ingevoegd om bepaalde marktprocessen te integreren die zijn opgenomen in de MIG 6 maar gevolgen hebben voor de DNG's, met als doel de verantwoordelijkheden van de verschillende actoren, de in acht te nemen termijnen en de gevolgen in geval van niet-naleving nader te bepalen.

De wijzigingen hebben betrekking op de volgende punten:

- wijzigingen om te verzekeren dat de fysieke realiteit van de nettoegang beantwoordt aan de contractuele realiteit, meer bepaald wat betreft de actualisering van het toegangsregister;
- de nadere vaststelling van bepaalde termijnen voor toesturen van de berichten en de verantwoordelijkheid die eruit voortvloeit;
- de nadere vaststelling van de proceduretermijnen voor einde van de toegang maakt het voor de DNG mogelijk om zijn situatie te regulariseren voordat hij wordt afgesloten;
- de invoering van de verplichting inzake informatieverstrekking aan de DNG wat betreft de beoogde processen, en de nadere beschrijving van de communicatiekanalen die kunnen worden gebruikt;
- de invoering van verantwoordelijkheid voor de toegangshouders om alle technische en IT-middelen aan te wenden om effectief gevolg te geven aan de vragen vanwege de DNG's;

- de invoering van bepaalde wijzigingen om zich te vergewissen van de verenigbaarheid tussen de ordonnantie en het technisch reglement.

Enkele concrete voorbeelden van aangebrachte wijzigingen:

1. Invoering van de mogelijkheid voor de DNG om rechtstreeks aan de DNB te vragen om zijn toegangspunt af te sluiten.
2. Nadere beschrijving van de te volgen procedure en van de termijnen voor beëindiging van het contract voor professionele klanten teneinde betere informatieverstrekking en een tijdige regularisatie mogelijk te maken en zo een afsluiting te vermijden.
3. Invoering van de 'versterkte' verplichting voor de DNB om de elektriciteit af te sluiten wanneer dergelijke afsluiting gerechtvaardigd is (vergrendeling van de procedure, identificatie van gevallen voor afsluiting op de openbare weg, rapportering aan de betrokken leverancier enzovoort).
4. Nadere beschrijving van de procedure tussen de DNB en de leveranciers wanneer een DNG een rechtzetting van index vraagt.

4.3 Conformiteit van de bepalingen van het TR ten aanzien van Richtlijn 2023/2413

Ter gelegenheid van de openbare raadpleging die BRUGEL had georganiseerd in het kader van de vorige herziening van het technisch reglement, had Leefmilieu Brussel benadrukt dat het belangrijk was om de regels betreffende de maximale aansluitingstermijnen van Richtlijn 2023/2413 van 18 oktober 2023 om te zetten in het TR. In antwoord op deze opmerking had BRUGEL zich ertoe verbonden deze vraag te onderzoeken in het kader van de hervorming van het TR voor 2024.

Uit de juridische analyse van BRUGEL blijkt dat voornoemde Richtlijn termijnen vaststelt voor de procedure tot toekenning van meerdere administratieve vergunningen.

Deze procedure bestrijkt immers alle relevante vergunningen voor de bouw, de repowering en de exploitatie van installaties voor de productie van hernieuwbare energie, met inbegrip van installaties die verschillende bronnen van hernieuwbare energie combineren, warmtepompen, energieopslag op één locatie, met inbegrip van stroom- en thermische faciliteiten, alsook de activa die nodig zijn voor de aansluiting van die installaties, warmtepompen en opslag op het net, en om hernieuwbare energie op een gecoördineerde en geharmoniseerde manier te integreren in verwarmings- en koelingsnetwerken, met inbegrip van de vergunningen voor aansluiting op het net en, wanneer ze vereist zijn, de milieubeoordelingen (artikel 16.1).

Wat betreft de toepasselijke termijnen maakt deze Richtlijn een onderscheid tussen drie types van technologieën, met telkens specifieke termijnen:

- 1) Bronnen van hernieuwbare energie in het algemeen;
- 2) Installaties van uitrustingen van zonne-energie;
- 3) Warmtepompen.

BRUGEL stelt vast dat het huidige TR de door de Richtlijn ingevoerde termijnen in acht neemt door geen vergunning te eisen voor de installatie noch voor de aansluiting van de betrokken technologieën.

Bovendien moet er worden voorzien in een procedure van gewone kennisgeving voor de aansluiting op het net van alle kleine gedecentraliseerde productie-installaties (hierna "GPI") met een vermogen dat kleiner is dan of gelijk aan 10,8 kW (12,5 kVA), driefasig (artikel 17). Gelet op deze vereiste past het om artikel 3.25, §1 van het TR met betrekking tot de vereenvoudigde procedure te wijzigen voor de indieninstelling van de kleine GPI. Deze bepaling verwijst immers naar de technische voorschriften SYNERGRID C10/11 om de

aansluitingsvermogens van de kleine GPI te definiëren. Deze aansluitingsvermogens zijn kleiner dan die welke de Richtlijn vaststelt. Bijgevolg is het noodzakelijk om het toepassingsgebied van artikel 3.25, §1 uit te breiden teneinde alle kleine GPI met een vermogen tot 10,8 kW erin op te nemen.

4.4 Integratie en definitie van de verschillende concepten in verband met het vermogen

BRUGEL heeft ervoor gezorgd een evenwicht te behouden tussen een billijke collectieve inspanning via de versterking van het net en de individuele bijdragen ten laste van de DNG's die graag zouden beschikken over een groter beschikbaar vermogen.

Om zich te beschermen tegen de risico's betreffende de bevoorradingszekerheid met elektriciteit van de Brusselse klanten, heeft BRUGEL meerdere acties gelanceerd met als doel de veerkracht van het net van de DNB te versterken tegen de komst van de nieuwe flexibele belastingen die een significante impact kunnen hebben op het elektriciteitsnet, meer bepaald:

- in het TR een verplichting voor de DNB opnemen om een Smart Grid-stappenplan voor zijn elektriciteitsnet uit te voeren;
- een nieuwe stimulerende tariefmethodologie aannemen die toelaat de investeringen in capaciteit te rationaliseren en zowel het gebruik van het elektriciteitsnet als de verbetering van de kwaliteit van de aan de klanten geboden diensten te optimaliseren, meer bepaald met de installatie van de slimme meters;
- werken aan de voorbereiding van de implementatie van een geëvolueerde tarifiering vanaf 2028 op basis van de slimme meters;
- ervoor zorgen dat het tariefvoorstel van de DNB niet-periodieke tarieven omvat zodat klanten hun ter beschikking gestelde vermogen kunnen aanpassen via, inzonderheid, de modulering van het orgaan voor onderbreking van de slimme meters.

In dit kader heeft BRUGEL, als basis voor de besprekingen met Sibelga, een nota voor hervorming van het TR voorgesteld; daarin beschrijft de regulator de concepten in verband met het vermogen dat ter beschikking wordt gesteld op het toegangspunt, met als doel de capaciteitsvraag te rationaliseren maar ook rekening te houden met een geheel van aandachtspunten die BRUGEL naar voren heeft gebracht.

Het gaat voornamelijk om de volgende aspecten:

- bij de toepassing van de tarieven mogen DNG's met een klassieke meter niet de gevolgen ondergaan van technische moeilijkheden in verband met de installatie of het gebruik van de slimme meters door de DNB;
- rekening houden met de impact van de NFS (procedure die het voor de DNB mogelijk maakt de toegang tot de flexibiliteitsdiensten te beperken) voor de toepassing van de tarieven in verband met de effectieve beschikbaarheid van het vermogen op het toegangspunt;
- discriminatie tussen de DNG's vermijden die enkel het gevolg zou zijn van het feit te beschikken over een stroomonderbreker met een zwak kaliber in onderbrekingsvermogen: de keuze van de kalibers van de bij de DNG's geïnstalleerde stroomonderbrekers was immers in grotere mate afhankelijk van historische beschouwingen (of soms van de beschikbaarheid van materieel in de magazijnen van Sibelga) dan van de reële behoeften van de klanten;
- de behoefte om aan de DNG's begrijpelijke vermogensconcepten (en de bijbehorende tarieven) voor te stellen, ook met betrekking tot de doeleinden van die tarieven;
- de noodzaak om de te volgen administratieve procedures uit te werken voor individuele en collectieve gevallen (bv. voor de gemeenschappelijke delen van woongebouwen) en de toepasselijke termijnen vast te stellen.

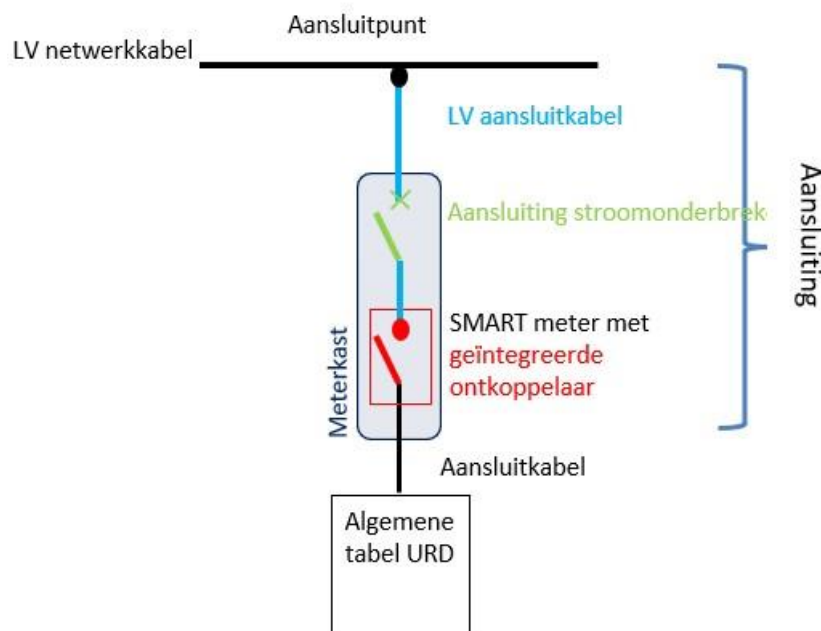
De nota van BRUGEL werd meermaals bijgewerkt om rekening te houden met de volgende aspecten:

- de operationele moeilijkheden voor het beheer op afstand van de slimme meters;
- de tariefimpact van de harmonisatie van de regels van bepaalde technische configuraties van de toegangspunten die afhankelijk waren van historische beschouwingen;
- de complexiteit als gevolg van het feit dat er rekening moet worden gehouden met de NFS bij de toepassing van de tarieven in verband met het vermogen dat ter beschikking wordt gehouden.

BRUGEL is er immers van overtuigd dat het, bij gebreke van implementatie van een volledige en *future proof* hervorming, in verband waarmee kan worden geoordeeld dat ze te complex is en te vroeg komt, ook nuttig is om de hervormingen die nuttig zijn voor de rationalisatie van de capaciteitsvraag op het elektriciteitsnet geleidelijk uit te rollen en ze vervolgens aan te passen in geval van snelle evolutie van de elementen van de context die hun implementatie motiveren.

Zo voert het technisch reglement reeds meerdere belangrijke wijzigingen door, waaronder meer bepaald:

- In overeenstemming met de door BRUGEL aangenomen nieuwe tariefmethodologie zullen de DNG's de mogelijkheid hebben om het beschikbare vermogen op hun toegangspunt aan te passen aan hun effectieve behoefte. Ze geven hun behoeften door aan de DNB's met gebruik van een enkel vermogensconcept: het ter beschikking gehouden vermogen. In functie van het gevraagde vermogensniveau en de handelingen die noodzakelijk zijn om het te verkrijgen, zullen specifieke tarieven naargelang het geval worden toegepast:
 - **Tarief om het interne vermogensregelingsorgaan van de slimme meter aan te passen;**
 - **Tarief om het kaliber van de stroomonderbreker aan te passen (beveiligingsuitrustingen voor de installaties van de DNG);**
 - **Tarief om de aansluiting op het toegangspunt van de DNG aan te passen.**

Figuur 2: Elementen van de aansluiting die in aanmerking komen voor aanpassing

- Om rekening te houden met de intentie om de regels te harmoniseren en discriminaties in verband met de historische configuraties van de aansluiting te vermijden, kunnen DNG's met een kaliber van de stroomonderbreker van minder dan 9,2 kVA vragen om hun aansluiting kosteloos tot deze drempelwaarde te laten versterken, op voorwaarde dat deze vervanging wordt uitgevoerd door een vervanging van een slimme meter en dat aan de AREI-vereisten wordt voldaan.
- De vereiste tot rationalisatie van de capaciteitsvraag wordt ook omgezet door een tarief van bijdrage tot de ontwikkeling van het net. Dit tarief staat in verhouding tot het gevraagde vermogen (forfait per kVA) en is van toepassing wanneer het door de DNG gevraagde vermogen groter is dan het kaliber van zijn stroomonderbreker. Dit tarief dient ter financiering van de investeringen die noodzakelijk zijn om tegemoet te komen aan de toename van de synchroniciteit van de vermogensafnames van de klanten als gevolg van bepaalde gebruiken, zoals de elektrificatie van de verwarming en de noodzaak om een auto op te laden, met een laag overvloedschijfer.

BRUGEL neemt zich voor om zijn hervormingen voor een rationeel beheer van de capaciteitsvraag voort te zetten door een analyse te maken van de andere regelgevingsinstrumenten die gebaseerd zijn op de markt (bv. producten van de lokale flexibiliteitsmarkt), die niet gebaseerd zijn op de markt (bv. flexibele aansluiting) en van dispatching (beperking in geval van risico van congestie met en zonder compensatie).

4.5 De bepalingen rond de tractienetten voor het spoor en de stationsnetten

Ter gelegenheid van de openbare raadpleging die BRUGEL had georganiseerd in het kader van de vorige herziening van het technisch reglement, had de MIVB een reeks bepalingen voorgesteld met betrekking tot de reglementering van het beheer van haar net ten overstaan van haar klanten en de DNB. BRUGEL had zich ertoe verbonden deze vraag te analyseren in het kader van de wijziging van het TR in 2024. BRUGEL heeft deze analyse gemaakt en is op basis daarvan tot het besluit gekomen dat het past om te voorzien in een specifiek reglement als kader voor de relaties tussen de MIVB en haar klanten alsook om het technisch reglement van het distributienet aan te passen om een kader te bieden voor de relaties tussen Sibelga en de MIVB.

Op basis van deze uitwisselingen is men ook tot het besluit gekomen dat er meer tijd nodig zou zijn om over dit thema na te denken en te werken aan hervormingen die beter zijn uitgewerkt en waarover overleg is gepleegd.

Aldus heeft BRUGEL, in het kader van de voorbereidingen met het oog op de toekenning van de individuele vergunningen door de Regering (na advies van de DNB en BRUGEL) aan de beheerders van stationsnetten en van de MIVB en om rekening te houden met de impact van die vergunningen op de TR voor gewestelijke distributie en transmissie, meerdere overlegrondes georganiseerd met de betrokken operatoren (Sibelga, Elia, MIVB en NMBS), waarbij de focus werd gelegd op het MIVB-net:

- Oplossingen voorstellen voor de verwachtingen van de beheerders van stationsnetten en van het gewestelijk spoornet, waaronder meer bepaald:
 - o Modaliteiten voor toekenning van de individuele vergunning aan de Regering;
 - o Kader voor de samenwerking met Elia/Sibelga;
 - o Mogelijkheid van aansluiting van de laadpalen op het net van INFRABEL voor de behoeften van de MIVB;
 - o Aansluiting van de private laadpalen op hun net;

- Aansluiting van de laadpalen van de klanten (op plaatsen waar het MIVB-net niet volstaat);
 - Aansluiting van de laadpalen van de MIVB op hun net;
 - Bepaalde taken in onderaanneming geven aan de DNB;
 - Definitie van een tariefmethodologie en een specifieke regelgeving voor de klanten van de MIVB.
- Garanties bieden voor een eerlijke behandeling tussen de DNG's en de gebruikers van het gewestelijk tractienet voor het spoor en de stationsnetten voor wat betreft de toegang, de kwaliteit van de levering enzovoort.
 - Een samenwerkingskader vaststellen tussen de MIVB en de netten waarmee ze verbonden is, meer bepaald voor de aansluiting van de laadpunten en voor de uitbesteding van bepaalde activiteiten die in de ordonnantie worden opgesomd;
 - Het rechtskader nader vaststellen dat het voor de MIVB mogelijk maakt laadpalen voor eigen gebruik of voor het gebruik van haar klanten aan te sluiten op het net van Sibelga (en desgevallend het net van Elia).

4.6 Fotovoltaïsche panelen en hun impact op het net

Eind juni 2024 liet Sibelga aan BRUGEL weten dat haar net hier en daar spanningsproblemen begon te vertonen als gevolg van de gelijktijdige installatie in eenzelfde wijk van vele individuele fotovoltaïsche installaties (hierna 'FV') door een of meerdere derde investeerders.

Geconfronteerd met dit probleem heeft BRUGEL aanvaard, ook al zou een globalere denkoefening (bv. 'flexibele aansluiting') noodzakelijk zijn, een in de tijd beperkte overgangsoptlossing te integreren om het hoofd te bieden aan de urgentie van de problematiek.

De overgangsoptlossing die tot 1 januari 2026 van toepassing is, is gebaseerd op een verplichting tot snelle informatieverstrekking aan de DNB wanneer meerdere installatiecontracten worden gesloten die de installatie van meerdere FV-installaties impliceren (waardoor de drempel van 56 kVA wordt overschreden). De DNB kan opleggen dat hij zelf een gratis oriënterende studie uitvoert, indien deze studie tot het besluit komt dat het nodig is om het net te versterken; Sibelga heeft 6 maanden de tijd om deze versterking te realiseren. Eens de versterking is gerealiseerd, kan de klant zijn productie-installatie aansluiten op het net.

Deze oplossing heeft specifiek als doel een antwoord te bieden op de moeilijkheid als gevolg van de gelijktijdige plaatsing van meerdere individuele installaties binnen een beperkte geografische perimeter². Specifiek hieraan is de uitvoering van een oriënterende studie door de DNB om de impact van een dergelijke installatie op zijn net te beoordelen. Op te merken valt echter dat, bovendien, elke DNG die een installatie laat plaatsen waarvan mag worden aangenomen dat ze een impact zal hebben op zijn afname van en/of injectie in het net (batterij, warmtepomp, elektrische verwarmingsinstallatie, laadpunt voor elektrisch voertuig), verplicht is om de DNB daarvan op de hoogte te brengen. In dit geval komt er echter geen oriënterende studie door de DNB; er moet alleen maar voor worden gezorgd dat de DNB op de hoogte wordt gebracht.

² Het TR heeft precies betrekking op het volgende geval: "Wanneer, tijdens een periode van drie maanden, stroomopwaarts van een netcabine, de indienststelling of de wijziging van meerdere kleine productie-installaties in de zin van technisch voorschrift C10/11 een gecumuleerd vermogen van 56 kVA overschrijdt, brengt de projectdrager de distributienetbeheerder daarvan op de hoogte."

5 Vooruitzichten

Nog steeds vanuit deze dynamische benadering is de regulator echter van mening dat het ritme van het wijzigingsproces van de technische reglementen behouden dient te worden.

Voor 2025 en de volgende jaren werden de volgende prioritaire thema's geïdentificeerd:

- Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de **Nederlandse versies** van de technische reglementen. De kwaliteit van de vertaling van de bestaande technische reglementen en van alle latere wijzigingen moet verbeteren;
- Net zoals het technisch reglement elektriciteit **moet ook het technisch reglement gas grondig worden gewijzigd**. Bepaalde wijzigingen in het technisch reglement elektriciteit zijn immers eveneens relevant voor de gassector en kunnen toegevoegd worden. Bovendien zullen, gelet op de inwerkingtreding van een nieuw gaspakket op Europees niveau, bepaalde wijzigingen noodzakelijk zijn om de vereiste veranderingen te kunnen integreren;
- Met betrekking tot het technisch reglement elektriciteit zullen de volgende punten aan bod komen:
 - **Verrichtingen op afstand:** artikel 26decies van de elektriciteitsordonnantie voorziet in de mogelijkheid voor de DNB om een slimme meter op afstand te openen of af te sluiten. Deze bepaling bepaalt eveneens dat de Regering de andere handelingen moet vastleggen die de DNB op afstand kan uitvoeren en in welke gevallen hij dit kan doen. In de technische regelgeving moeten echter de nodige bepalingen opgenomen worden om deze handelingen die op afstand worden uitgevoerd technisch mogelijk te maken.
 - **De integratie van flexibele aansluitingen**³ : de inwerkingtreding van de Europese richtlijn met betrekking tot de energiemarkt voorziet in de invoering van flexibele aansluitingen in gebieden waar er geen voldoende capaciteit aanwezig is om vanaf het begin een vaste aansluiting mogelijk te maken en kadert de situaties waarin een dergelijke flexibele aansluiting definitief kan zijn. Deze nieuwigheid dient dan ook gereguleerd te worden in het technisch reglement. Deze flexibele aansluitingen zullen met name gebruikt worden in het kader van de gedecentraliseerde productie, aangezien Sibelga reeds heeft aangegeven dat de grootschalige plaatsing van fotovoltaïsche panelen in bepaalde wijken een impact heeft op de netspanning.
 - **De tractienetten:** in deze versie van het technisch reglement hadden reeds bepalingen met betrekking tot dit dossier opgenomen moeten worden. Sibelga heeft echter gevraagd dit thema uit te stellen om verder overleg te kunnen plegen met Elia, de MIVB en BRUGEL. Deze bepalingen zullen met name de modaliteiten voor de toekenning van de individuele toelating van de regering, de omkadering van de samenwerking met Elia en Sibelga, de mogelijkheid tot aansluiting van de laadpalen op het net van Infrabel en de aansluiting van laadpalen op het MIVB-net, de uitbesteding van bepaalde taken aan de DNB enzovoort tot voorwerp hebben.

³ Flexibiliteit is een centraal element in de huidige context van toename van de gedecentraliseerde productie. Het gaat om het vermogen om de productie en het verbruik van elektriciteit aan te passen om tegemoet te komen aan schommelingen van de vraag en het aanbod op het net. Deze flexibiliteit zal essentieel zijn om het evenwicht van het net te allen tijde te verzekeren en black-outs te vermijden.

Een flexibele aansluiting is een aansluiting waarvoor de DNG over capaciteit beschikt maar die niet de hele tijd 100% is gewaarborgd: afhankelijk van de staat van het net en de congestie is het mogelijk dat het aansluitingsvermogen gedurende een bepaalde periode beperkt is. Dit wordt dan geregeld door het aansluitingscontract.

- **De bepalingen met betrekking tot de MIG:** er moeten met betrekking tot dit thema nog bepaalde aanpassingen doorgevoerd worden, zoals een betere definitie van de rol van de DNB indien er geen toegang is tot een verbruikspunt terwijl er een afsluiting moet gebeuren, de procedures die gevolgd moeten worden wanneer ondanks meerdere toegangspogingen het punt niet afgesloten kan worden enzovoort.
- De integratie van het **nieuwe Europees kader** dat een impact heeft op de technische reglementen.

BRUGEL wenst het Parlement ook op de hoogte te brengen van het feit dat het technisch reglement gas momenteel wordt hervormd. Het hoofddoel van deze herziening bestaat erin ervoor te zorgen dat het reglement is afgestemd is – wanneer dat relevant is – met het technisch reglement elektriciteit, daar het technisch reglement gas al sinds 2014 niet meer grondig is hervormd. Deze bijwerking beoogt meer bepaald de integratie van een gegevenscode, bepalingen betreffende de uitwisselingen van informatie tussen de DNB, de DNG's en de toegangshouders of ook de verwerking van het verbruik zonder contract of het niet-gemeten verbruik.

In het kader van deze hervorming wenste BRUGEL het technisch reglement gas ook in overeenstemming te brengen met de evolutie van het Europese kader ter zake, inzonderheid wat betreft de bepalingen inzake berekening en de declassering van het gasnet. Bij gebreke echter van consensus tussen de partijen die betrokken zijn bij de procedure met betrekking tot deze aspecten, is er overeengekomen om deze thema's te behandelen ter gelegenheid van de volgende hervorming die naar verwachting in 2026 zal worden gelanceerd. BRUGEL wenst te benadrukken dat het noodzakelijk is om zo snel mogelijk een duidelijke en coherente politieke visie uit te werken met betrekking tot deze uitdagingen. Deze oriëntering is essentieel om een gestructureerd kader uit te werken voor de verwachte acties van de betrokken partijen, meer bepaald van de distributienetbeheerder, en om een nauwgezette operationele en technische voorbereiding mogelijk te maken met het oog op de effectieve implementatie van deze visie. Voor de toekomst wenst BRUGEL, in het kader van de herziening van het technisch reglement gas, een dynamische benadering te volgen die vergelijkbaar is met de benadering die wordt gevolgd voor de evolutie van het technisch reglement elektriciteit, door het reglement regelmatig aan te passen.

6 Conclusies

BRUGEL bedankt de parlementsleden voor hun tijd en de aandacht die ze aan dit document hebben besteed. BRUGEL staat natuurlijk tot hun beschikking om meer toelichting te verstrekken bij het ene of andere thema indien een vraag in die zin wordt gesteld.

Het technisch reglement zal van jaar tot jaar evolueren zodat het continu kan worden aangepast aan een context die evolueert alsook aan de veranderingen van het net.

BRUGEL en de DNB werken samen aan deze specifieke jaarlijkse wijzigingen. Elke versie maakt het voorwerp uit van overleg, soms in beperkte kring met de gebruikersverenigingen of professionals uit de sector, of altijd openbaar voorafgaand aan elke door BRUGEL genomen beslissing. Ze zullen jaarlijks aan u worden voorgesteld.

* *

*